

VU Research Portal

Sustainable Entrepreneurship in Zambia

Choongo, P.

2018

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Choongo, P. (2018). *Sustainable Entrepreneurship in Zambia: The engagement in and effect of sustainable practices in small and medium-sized enterprises.*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Nederlandse samenvatting

Ondernemerschap wordt vaak gezien als een manier om armoede te bestrijden, met name in ontwikkelingslanden. Ondanks belangrijke bijdragen kunnen ondernemende activiteiten ook destructieve gevolgen hebben, zoals vervuiling, en kunnen ze risico's met zich meebrengen voor de natuur en voor de gezondheid. In de afgelopen jaren werd ondernemerschap algemeen beschouwd als een oplossing voor veel sociale problemen en milieuproblemen, hetgeen onder meer heeft geleid tot toename van onderzoek naar duurzaam ondernemen. Desalniettemin is onderzoek naar de factoren die van invloed zijn op duurzaam ondernemen door kleine en middelgrote ondernemingen in Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara en het effect van dit duurzaam ondernemen op hun bedrijfsprestaties schaars. Dit proefschrift beoogt daarom de factoren te onderzoeken die van invloed zijn op de mate waarin deze ondernemingen actief zijn op het gebied van duurzaam ondernemen en het effect te onderzoeken van hun duurzaam ondernemen op hun bedrijfsprestaties. De centrale onderzoeksvraag van dit proefschrift luidt dan ook als volgt: Welke factoren beïnvloeden de mate van duurzaam ondernemen door kleine en middelgrote ondernemingen in Zambia en wat is het effect van dit duurzaam ondernemen op de prestaties van de betrokken ondernemingen?

Op basis van de bevindingen uit de vier empirische onderzoeken (zie de vier hoofdstukken van dit proefschrift) is deze centrale onderzoeksvraag beantwoord. De vier empirische studies werden uitgevoerd in een weinig onderzocht Sub-Sahara Afrikaans land: Zambia. Studies over duurzaam ondernemen in Zambia hebben zich tot nu toe vooral beperkt tot de grote mijnbouwbedrijven in dat land. Er zijn nauwelijks studies verricht naar duurzaam ondernemen door kleine en middelgrote ondernemingen in de handels- en dienstensector, die hun goederen en diensten verkopen aan de grote mijnbouwbedrijven in Zambia.

Voor dit proefschrift is gekozen voor een gemengde onderzoeksaanpak, met de nadruk op de analyse van kwantitatieve data. Kwalitatief onderzoek is uitgevoerd met name aan de hand van semi-gestructureerde interviews in 2012 met academici, bedrijfsverenigingen, consultants, ondernemers en regelgevende instanties. Kwantitatieve data zijn verzameld in twee series. De eerste serie van dataverzameling vond plaats in 2013 terwijl de tweede serie werd uitgevoerd met dezelfde steekproef in 2014. De verzamelde data uit de eerste serie zijn gebruikt in Hoofdstuk 2, 3 en 4 van dit proefschrift, terwijl de data uit de tweede serie zijn gebruikt voor de longitudinale analyse in Hoofdstuk 5 (in combinatie met data uit de eerste serie). Voor het verzamelen van de

enquêtes zijn verschillende benaderingen gehanteerd, zoals directe ondervraging, e-mailen en tenslotte afgeven en later ophalen. De in het onderzoek verzamelde data zijn kwantitatief geanalyseerd met behulp van IBM SPSS software voor de empirische studies in Hoofdstuk 2, 3 en 4, terwijl 'structural equation modeling' (SEM) is gebruikt om de longitudinale gegevens in Hoofdstuk 5 te analyseren.

Hoofdstuk 2 richt zich op de factoren die van invloed zijn op het identificeren van duurzame kansen door ondernemers van kleine en middelgrote ondernemingen in Zambia en geeft antwoord op de volgende onderzoeksvraag: Welke factoren beïnvloeden de identificatie van duurzame kansen in Zambia? Op basis van de gegevens van 220 respondenten en een kwantitatieve analyse is het antwoord op deze vraag dat altruïsme ondernemers beïnvloedt om duurzame kansen te identificeren, terwijl kennis van de sociale / natuurlijke omgeving en perceptie van bedreigingen voor de sociale / natuurlijke omgeving de ondernemers niet beïnvloeden om duurzame kansen te identificeren. Bovendien beïnvloedt ondernemerschapskennis niet de relatie tussen voornoemde altruïsme, kennis van de sociale / natuurlijke omgeving en perceptie van bedreigingen voor de sociale / natuurlijke omgeving, enerzijds, en de identificatie van duurzame kansen, anderzijds. Er is echter wel gebleken dat ondernemerschapskennis een sterke directe impact heeft op het identificeren van duurzame kansen.

In Hoofdstuk 3 gaat het om de invloed van persoonlijke waarden op duurzaamheidsoriëntaties van Zambiaanse ondernemers. De onderzoeksvraag in de hoofdstuk luidde dan ook als volgt: Wat is de invloed van persoonlijke waarden van ondernemers in kleine en middelgrote ondernemingen in Zambia op hun sociale en ecologische oriëntaties? Op basis van de gegevens van 221 ondernemers laten de resultaten zien dat waarden op het gebied van zelftranscendentie ondernemers positief beïnvloeden om zich bezig te houden met sociale activiteiten, terwijl waarden op het gebied van instandhouding en van openheid voor verandering ondernemers positief beïnvloeden om zich bezig te houden met ecologische activiteiten. Volgens deze studie hebben waarden op het gebied van zelfverbetering geen invloed op ondernemers om deel te nemen aan enige vorm van sociale en/of ecologische activiteiten. Dit hoofdstuk geeft inzicht in welke persoonlijke waarden ondernemers ertoe aanzetten zich meer zorgen te maken over het welzijn van anderen en de zorg voor het milieu.

In Hoofdstuk 4 zijn de factoren onderzocht die ondernemers motiveren om duurzaam te ondernemen aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: Welke factoren motiveren kleine en middelgrote ondernemingen om deel te nemen aan verschillende vormen van duurzame activiteiten in Zambia? Om deze vraag te beantwoorden is een regressieanalyse uitgevoerd op de data van 221 ondernemers. De resultaten van dit hoofdstuk laten zien dat interne factoren en identificatie van duurzame kansen ondernemers van kleine en middelgrote ondernemingen in Zambia motiveren om actief te zijn op het gebied van duurzaam ondernemen, terwijl externe factoren geen rol spelen voor de motivatie van deze ondernemers om actief te zijn op het gebied van duurzaam ondernemen.

In Hoofdstuk 5 staat centraal de impact van duurzaam ondernemen op de bedrijfsprestaties van 153 kleine en middelgrote ondernemingen in Zambia. Aan de hand van een longitudinale benadering en een SmartPLS model is één antwoord op de onderzoeksvraag dat duurzaam ondernemen een significant positief effect heeft op de financiële prestaties van de betrokken ondernemingen. Verder blijken de effecten van duurzaam ondernemen op de andere twee indicatoren van bedrijfsprestaties (bedrijfsreputatie en medewerkersbetrokkenheid) slechts gedeeltelijk significant te zijn. Deze uitkomsten betekenen dat ondernemers gemotiveerd kunnen zijn om deel te nemen aan duurzaam ondernemen vanwege de financiële voordelen die deze vorm van ondernemen biedt.

Als antwoord op de centrale onderzoeksvraag van dit proefschrift kan dan ook worden gesteld dat altruïsme, ondernemerskennis, waarden op het gebied van zelftranscendentie, instandhouding en openheid voor verandering, interne motivatie en identificatie van duurzame kansen de mate van duurzaam ondernemen door kleine en middelgrote ondernemingen in Zambia positief beïnvloeden. Voorts blijkt duurzaam ondernemen te leiden tot betere financiële prestaties van deze ondernemingen. Derhalve kan op basis van het onderzoek dat is verricht voor dit proefschrift gesteld worden dat de betrokkenheid bij duurzame praktijken goed is voor bedrijven, de maatschappij en het milieu.